

VARSINAIS-SUOMEN LUONNONARVOJEN JA -VAROJEN VAIHEMAAKUNTAKAAVA

LIITE 1. KAAVAKORTIT

EHDOTUS / 24.8.2020

KAAVA-AINEISTON LUKUOHJE

VAIHEMAAKUNTAKAAVA

Maakuntakaava on kartalla esitetty yleispiirteinen suunnitelma maakunnan kehittämisen kannalta tarpeellisten alueiden käytöstä sekä yhdyskuntarakenteen periaatteista. Maakuntakaava voidaan laatia koko maakunnan kattavana kokonaiskaavana tai teema- tai osa-aluekohtaisena vaihekaavana. Tässä vaihemaakuntakaavassa keskitytään luonnonarvojen ja -varojen, virkistykseen ja matkailun sekä teknisten verkostojen kehittämistavoitteisiin ja -kysymyksiin. Rajauksen ulkopuolelle jäävät teemat on pääosin ratkaistu joko aiemmissa maakuntakaavaprosesseissa tai tullaan ratkaisemaan seuraavissa maakuntakaavoissa.

KAAVAKARTTA

Vaihemaakuntakaavakartalla esitetään ainoastaan teemoihin kuuluvat uudet ja kumoutuvat merkinnät, poikkeuksena erilliskysymyksiä ratkaistavat kysymykset sekä tekniset korjaukset. Kokonaisuutta tulee tarkastella ajantasaisesta maakuntakaavayhdistelmästä, jossa esitetään kaikki voimassa olevat merkinnät. Kaavakartalla luetellaan ratkaisua koskevat kaavamerkinnät.

Kaavakartalla osoitetaan myös useita merkintöjä, joiden lähteenä ovat erilliset päivittyvät tietolähteet. Näiden aineistojen osalta, tulee ajantasaisin tieto hakea ympäristöhallinnon tietokannoista. Tällaisia merkintöjä ovat pohjavesialueiden, suojavyöhykkeiden, luonnonsuojelulain nojalla suojeltujen alueiden ja Natura-alueiden merkinnät.

Kaavakartalla osoitetaan myös useita merkintöjä, joiden sijaintitietoa on kartan piirtoteknisistä syistä yleistetty tai yhdistetty maakuntakaavan mittakaavataso huomioiden. Näiden maakuntakaavamerkintöjen yksityiskohtaiset tiedot tulee tarkistaa niiden tausta-aineistoista. Tällaisia merkintöjä ovat osa r- ja v-kohteista sekä sähköverkkojen linjaukset, ulkoilureittien ja ohjeellisten ulkoilureittien sekä melonta- tai vesiretkeilyreittien merkinnät ja arvokkaiden geologisten muodostumien osa-alueajaukset.

KAAVAMERKINNÄT JA -MÄÄRÄYKSET -DOKUMENTTI

Kaavakartalla osoitetut kaavaratkaisua koskevat kaavamerkinnät määräyksineen luetellaan erillisessä, hyväksyttävässä dokumentissa.

SELOSTUS

Kaavaselostuksessa kuvataan kaavan tavoitteet, suunnittelun lähtökohdat, tietopohja johon kaavaratkaisut tukeutuvat (selvitykset ja muut aineistot) sekä kaavaratkaisun yleinen sisältö ja vaikutukset.

KAAVAKORTIT

Kaavaratkaisussa käytettävien merkintöjen sisältö ja perustelut kuvataan yksityiskohtaisemmin kaavakorteissa. Korteissa kuvataan merkintäkohtaisesti kaavaratkaisun lähtökohdat, tavoitteet ja vaikutukset sekä merkintöihin liittyvät selvitykset ja perusteluasiakirjat. Korteissa todetaan alkuperäinen, mahdollisesti muuttuva merkintä sekä muutos. Kaavakortit ovat osa kaavan liiteaineistoa (Liite 1).

TEEMAKARTAT

Teemakartoilla näytetään maakuntakaavamerkinnät teemakohtaisina kokonaisuuksina. Teemakartat ovat osa kaavan liiteaineistoa (Liite 2).

TAUSTA-AINEISTOT

Kaavaratkaisuja esitetään myös taustakartoilla sekä erillisissä taustaselvityksissä, jotka löytyvät sähköisinä aineistoina.

KAAVA-AINEISTOSSA KÄYTETYT LYHENTEET

TKSMK – Turun kaupunkiseudun maakuntakaava

SSMK – Salon seudun maakuntakaava

VSMK – Varsinais-Suomen maakuntakaava, Vakka-Suomi, Loimaan seutu, Turunmaa, Turun seudun kehyskunnat

TPLMK – Varsinais-Suomen taajamien maankäytön, palveluiden ja liikenteen vaihemaakuntakaava

LAVMK – Varsinais-Suomen luonnonarvojen ja -varojen vaihemaakuntakaava

VAIHEMAAKUNTAKAAVAMERKINNÄT

OSOITTAU UUSINA MERKINTÖINÄ

- Laaja, merkittävä ja yhtenäinen metsävaltainen vyöhyke (kehittämisperiaatemarkintä)
- Vesiviljelyn kehittämisalue (kehittämisperiaatemarkintä)
- Matkailun, retkeilyn ja virkistystyksen kehittämisvyöhyke (kehittämisperiaatemarkintä)
- Kiviainesten ottoalue ja materiaaliterminaalit (uusi ejk-kohdemerkintä)

KUMOAA JA KORVAA UUSILLA MERKINNÖILLÄ VOIMASSA OLEVAN MAAKUNTAKAAVAN

- V, R, S, M, MRV -aluevaraus- ja v, r, s -kohdemerkinnät
- Ulkoilureittien ja ohjeellisten ulkoilureittien merkinnät
- Veneväylien/kanoottireittien merkinnät järvi- ja jokialueilla
- Matkailun ja ulkoilun yhteystarpeiden merkinnät
- Geologisesti arvokkaiden alueiden merkinnät (ge)
- Pohjavesialueiden merkinnät (pv)
- Suoja- tai konsultointivyöhykkeen merkinnät (sv)
- Valtioneuvoston Natura 2000 -päätöksen mukaan osoitetuttujen alueiden ja kohteiden merkinnät (Natura-alueet)
- Yhteysaluslaitureiden, vene- ja palvelusatamien ja luonnonsatamien, laitureiden, suojasatamien sekä ankkuripaikkojen merkinnät
- Suurjännitelinjojen, parannettavien suurjännitelinjojen, uusien suurjännitelinjojen ja sähköverkon yhteystarpeiden merkinnät

TÄYDENTÄÄ VOIMASSA OLEVAN MAAKUNTAKAAVAN MERKINTÖJÄ

- Loma-asutuksen mitoitus osa-alueittain (Turun kaupunkiseudun maakuntakaavan alue)
- Uusi veneväylän merkintä (Särkänsalmen alueella)
- Veneilyn runkoväylän (Särkänsalmen alueella)
- Täydentää A- ja C-merkintöjä (Paraisten alueella)

KUMOAA JA KORVAA OSITTAIN VOIMASSA OLEVAN MAAKUNTAKAAVAN

- E, T -aluevaraus- ja t-, t-kem-, ek-, et-, ja en-kohdemerkintöjä

KUMOAA VOIMASSA OLEVAN MAAKUNTAKAAVAN

- Uuden maakaasulinjan ja maakaasuverkon yhteystarpeen merkinnät
- Hajautetun mallin jätevedenpuhdistamon merkinnät
- Keskitetyn jätevedenpuhdistamon merkinnän (korvautuu et-kohdemerkinnällä)

Lisäksi vaihemaakuntakaavassa tehdään valittujen teemojen ulkopuolisia teknisiä tarkistuksia ja korjauksia, jotka on erikseen lueteltu kaavaselostuksessa.

KAAVAN VAIKUTUSTENARVIOINTI

Vaihemaakuntakaavan merkintöjen vaikutuksia on arvioitu maankäyttö- ja rakennuslain (MRA 895/1999) 1§ mukaisesti:

- 1) Ihmisten elinolot ja elinympäristö sekä virkistys
- 2) Maa- ja kallioperä, vesi, ilma ja ilmasto
- 3) Kasvi- ja eläinlajit, luonnon monimuotoisuus ja luonnonvarat
- 4) Alue- ja yhdyskuntarakenne, yhdyskunta- ja energiatalous ja liikenne
- 5) Kaupunkikuva, maisema, kulttuuriperintö ja rakennettu ympäristö
- 6) Elinkeinoelämän toimivan kilpailun kehittymiseen

Lisäksi

- 7) Ilmastonmuutoksen torjunta ja siihen sopeutuminen
- 8) Natura 2000-verkosto

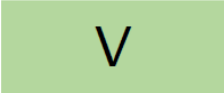
Osoittaa uusina merkintöinä

Merkintä 	LAAJA, MERKITTÄVÄ JA YHTENÄINEN METSÄVALTAINEN VYÖHYKE
Selite	Merkinnällä esitetään merkittävät metsävaltaiset vyöhykkeet.
Määräys	Suunnittelumääräys: Suunnitelmien ja toimenpiteiden on turvattava metsien kyky tuottaa ekologista, sosiaalisia ja taloudellisia hyötyjä sekä sitoa hiiltä, ylläpitää luonnon monimuotoisuutta ja tuottaa puhdasta vettä sekä turvata alueen säilyminen yhtenäisenä ja monikäyttöisenä. Vyöhykkeen arvoja ja sen sisäisiä ekologisia yhteyksiä tulee edistää ja turvata. Saaristossa tulee kiinnittää erityistä huomiota vyöhykkeen metsäluonnon erityispiirteiden ja maiseman säilymiseen. Myös muut maankäyttömuodot ovat alueella mahdollisia, jos alueen yhtenäisyyttä ei vaaranneta.
Lähtökohdat, tavoitteet ja ratkaisun perustelut: Merkinnällä osoitetaan maakunnan alueella olevat laajat ja yhtenäiset metsäalueet, jotka pääosin ovat maakuntakaavassa osoitettu maa- ja metsätalousvaltaisina alueina sekä suojelualueina. Merkinnän tavoitteena on säilyttää tai lisätä metsäpinta-alaa sekä turvata metsien kyky tuottaa hyötyjä laaja-alaisesti ja pitkäjänteisesti myös tulevaisuudessa. Metsien tuottamia ekologisia, sosiaalisia ja taloudellisia hyötyjä ovat mm.: - luonnonarvot, kuten monimuotoisuuden turvaaminen ja lisääntyminen - hyvinvointi-, terveys- ja virkistyspalvelut ihmisille - luonnonvaroista saatavat taloudelliset raaka-aineet, kuten metsä- ja puutalouden tuotteet sekä elintarvikkeet (marjat, sienet, riista) - laajavaikutteinen ilmastomuutoksen hiilensidonta ja hiilivarastojen kasvu Alueiden määrittelyssä on otettu huomioon luonnonsuojelulliset ja lajikohtaiset tiedot arvokkaista luontokohteista ja kokonaisuuksista. Näiden lisäksi alueiden rajauksiin on vaikuttanut alueiden metsäpeitteisyyden määrä sekä sen jatkuvuus ja yhteneväisyys. Suomen ympäristökeskuksen tekemässä analyysissä metsien monimuotoisuutta kuvaaviksi muuttujiksi on valittu kasvillisuusluokka, puulaji, puuston keskiläpimitta ja tilavuus puusto-ositteittain, sekä punaisen listan [Suomen lajien uhanalaisuus] metsälajien esiintymät. Merkittävä osa alueista on tällä hetkellä metsätalouden käytössä.	
Merkintä tai määräys, lähtötilanne Uusi merkintä	
Kaavamerkinnän vaikutukset ja suhde kokonaismaakuntakaavaan Kehittämisyöhyke on luonteeltaan suuntaava kaavamerkintä eikä vaikuta suoraan voimassa olevan kokonaismaakuntakaavan sisältöön. Toimintaa kehittämisyöhykkeillä ohjaa yksityiskohtaisempi suunnittelu, lupaprosessit ja erityislainsäädäntö. Kehittämisyöhykkeen tavoitteiden edistäminen ja toteuttaminen parantaa luontoympäristön tilaa, lisää virkistysmahdollisuuksia, tukee elinkeinoelämän toimintamahdollisuuksia ja vastaa osaltaan ilmastomuutoksen ennakointiin ja varautumiseen (MRA 1 § kohdat 1, 2, 3, 4, 6, 7 ja 8)	
Selvitykset SustainBaltic työraportti vaiheesta A.T1.1, “Integrating obtainable environmental and human activity data into planning processes by GIS analysis tools” Monimuotoisuudelle tärkeät metsäalueet Suomessa. Puustoisten elinympäristöjen monimuotoisuusarvojen Zonation-analyyysien loppuraportti Valtioneuvoston selvitys- ja tutkimustoiminnan julkaisusarja 67/2018, Maankäyttösektorin toimien mahdollisuudet ilmastotavoitteiden saavuttamiseksi	

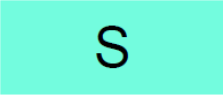
Merkintä 	VESIVILJELYN KEHITTÄMISVYÖHYKE
Selite	Merkinnällä esitetään vesiviljelyn kehittämisvyöhykkeinä Varsinais-Suomen soveltuvimmat merialueet kalan jatkokasvatukselle pitkällä aikavälillä.
Määräys	Suunnittelumääräys: Suunnitelmien ja toimenpiteiden vyöhykkeellä on huomioitava vesiviljelyn kehittämismahdollisuudet. Vyöhykkeen suunnitelmissa tulee ottaa huomioon ympäristöarvot ja edistettävä vesien- ja merenhoidon tavoitteita.
Lähtökohdat, tavoitteet ja ratkaisun perustelut: Merkinnän lähtöoletuksena on kalankasvatuksen jatkuminen maakunnan alueella ja että se on osa alueellista elintarviketuotantoa. Esittää kalankasvatukselle soveltuvimmat merialueet kestävien kalankasvatusalueiden tunnistamisen perusteella. Kehittämisvyöhyke esittää toiminnan ja ympäristön kannalta soveltuvimmat sijainnit, joille kalan jatkokasvatusta on mahdollista suunnata tulevaisuudessa. Merkinnän tavoitteena on ohjata pitkällä aikavälillä toimintaa sellaisille alueille, joilla on mahdollista kestävä kalankasvatuselinkeino ja elintarviketuotanto, mikäli se ei ole ristiriidassa ympäristön ja vesien hyvän tilan tavoitteiden kanssa. Sijaintien määrittämisessä on huomioitu merialueen ympäristöllisiä, taloudellisia ja sosiaalisia ominaisuuksia (esim. veden syvyys, alueelliset virtausolosuhteet, vapaa-ajanasutus ja toiminnan kannattavuus) koko Suomen rannikkoalueen osalta. Selvityksessä tunnistetut alueet esittävät soveltuvimmat sijainnit kalan jatkokasvatukselle. Kehittämisperiaatemerkinällä ei määritetä yksittäisen merialueen kalankasvatuksen määrällistä potentiaalia tai ympäristökuormitusta, vaan ne ratkaistaan yksityiskohtaisessa suunnittelu- ja lupaprosessissa.	
Merkintä tai määräys, lähtötilanne Uusi merkintä	
Kaavamerkinnän vaikutukset ja suhde kokonaismaakuntakaavaan Kehittämisvyöhyke on luonteeltaan suuntaava kaavamerkintä eikä vaikuta suoraan voimassa olevan kokonaismaakuntakaavan sisältöön. Ympäristövaikutukset kohdentuvat kestävämmille alueille. Mahdolliset uudet menetelmät ja sijainnit parantavat kalatalouden elinkeinojen toimintaedellytyksiä. Toiminnan sijaintikohtaiset vaikutukset vesimuodostumaan tulevat arvioiduksi yksityiskohtaisesti lupaprosessien kautta. Sijoittamalla toiminta luonnonolosuhteiltaan soveltuvimmille sijainneille turvataan kalankasvatuksen toimintaedellytyksiä ja aiheutetaan pienempiä ympäristövaikutuksia (MRA § 1 kohdat 2 ja 6).	
Selvitykset Niskanen L. & M. Kankainen. 2019. Kestävien kalankasvatusalueiden tunnistaminen. FINFARMGIS -analyysi Suomen merialueesta. Luonnonvara- ja biotalouden tutkimus X/2019. Luonnonvarakeskus (käsikirjoitus).	

Merkintä 	MATKAILUN, RETKEILYN JA VIRKISTYKSEN KEHITTÄMISEN KOHDEALUE
Selite	Valtakunnallisesti, maakunnallisesti tai seudullisesti merkittävät matkailun, retkeilyn ja virkistykseen kehittäminen kohdealue
Määräys	Suunnittelumääräys: Suunnitelmien ja toimenpiteiden tulee olla pitkäjänteisiä, ympärivuotisia toimintoja ja elinkeinoja tukevia sekä alueiden ominaispiirteitä hyödyntäviä, ja niiden on edistettävä kehittämisen kohdealueen toimintoja ja saavutettavuutta ekologisesti, sosiaalisesti ja taloudellisesti kestäväällä tavalla. Kasnäs-Teijon, Velhonveden ja Saariston rengastien ja muilla vastaavilla kehittämisen kohdealueilla tulee kehittää vetovoimaisia ja turvallisia pyöräilyn ja kävelyn edellytyksiä.
Lähtökohdat, tavoitteet ja ratkaisun perustelut: Matkailun, retkeilyn ja virkistykseen kehittäminen kohdealueina osoitetaan teemojen maakunnalliset kehittämisen ydinalueet. Alueiden kehittäminen lähtee niiden yksilöllisistä vahvuuksista, jotka on tarkemmin eritelty kaavaselostuksessa. Merkinnän tavoitteena on kohdentaa maakunnallisen matkailun kehittämistä maakunnan eri osat ja niiden vahvuusalueet ja olosuhteet huomioiden. Kehittämisen kohdealueiden sisällä tai välittömässä läheisyydessä teema-alueisiin liittyviä R- ja V-merkintöjä voidaan maakuntakaavakartalla esittää muita alueita enemmän ja taajemmin. Tällä varmistetaan, että kehittämisen kohdealueilla on edellytyksiä toteuttaa kehittämismerkinnän määrittämällä maakuntakaavataso matkailun, retkeilyn ja virkistykseen ydinalueena. Matkailuorientoituneeseen pyöräilyyn liittyviä reittejä ei esitetä maakuntakaavan ulkoilureittiteemassa, mutta matkailun, retkeilyn ja virkistykseen kehittämisvyöhykkeistä pääosalla kehittämisen yhtenä painopistealueena on pyöräily.	
Merkintä tai määräys, lähtötilanne Uusi merkintä Saariston rengastiehen tukeutuva kehittämisvyöhyke poistuu ja korvautuu matkailun, retkeilyn ja virkistykseen kehittämisvyöhykkeellä.	
Kaavamerkinnän vaikutukset ja suhde kokonaismaakuntakaavaan Matkailun, retkeilyn ja virkistykseen kehittämisvyöhyke auttaa alueen kuntia ja toimijoita kohdentamaan kehittämistoimenpiteitä kohdealueelle, kun kehittämisvyöhyke on maakunnallisella tasolla tunnistettu ja hyväksytty ja sen toteuttamiselle on maakunnan tason tahtotila. R-kohteista ja -alueista, V-kohteista ja -alueista, toteutuneista ja ohjeellisista ulkoilureiteistä sekä retkeilyn ja matkailun kehittämisperiaatemarkinnasta syntyvällä kokonaisuudella on mahdollista parantaa alueiden elinkeinoelämän toimivan kilpailun edellytyksiä (MRA 1§ kohta 6) sekä virkistykseen mahdollisuuksia (MRA 1§ kohta 1).	
Selvitykset Kuntien toteutetut kehittämistoimet alueilla Maakunnan eri osien tasapainoinen kehittäminen matkailun, retkeilyn ja virkistykseen näkökulmasta Alueiden kehittämispotentiaali ja kytkeytymismahdollisuudet muihin alueisiin	

Kumoaa ja korvaa uusilla merkinnöillä voimassa olevan maakuntakaavan

Merkintä 	VIRKISTYSALUE JA -KOHDDE
Selite	Valtakunnallisesti, maakunnallisesti tai seudullisesti merkittävät ulkoilu-, retkeily-, urheilu- ja muut virkistysalueet
Määräys	
Lähtökohdat, tavoitteet ja ratkaisun perustelut: Merkintöjen tavoitteena on osoittaa suunnitelmallisesti virkistysmerkintöjen maakunnan kattava kokonaisuus. Virkistysalue- ja kohdemerkinnät toimivat yhdessä retkeilyyn ja matkailuun varattujen alueiden ja kohteiden, ulkoilureittien sekä matkailun ja retkeilyn kehittämisvyöhykkeen kanssa muodostaen maakunnallisesti tai seudullisesti merkittävän verkostokokonaisuuden. Myös verkoston ulkopuolella olevia V-alueita tai -kohteita esitetään kaavakartalla siltä osin, kun ne ylittävät seudullisen merkittävyyden rajan. Merkinnot perustuvat aiempien kokonaismaakuntakaavojen merkintöihin, selvityksiin, kunnilta ja alan toimijoilta kerättyihin tietoihin sekä kuntien voimassa olevien yleiskaavojen merkintöihin. Alueet ja kohteet, jotka ovat yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tai voimassa olevassa kaavoituksessa osoitettu muuhun kuin virkistyskäyttöön, on poistettu. Niitä osin, kun virkistyskohteita tai -alueita on voimassa olevan maakuntakaavan vastaisesti tarkemmassa kaavoituksessa poistettu, on poistettulle alueelle tai kohteelle osoitettu tai etsitään korvaava sijainti maakunnallisen tai seudullisen tason virkistysverkoston kehittämismahdollisuuksien turvaamiseksi. Lähekkäin sijaitsevia kohteita on yhdistetty toisiinsa maakuntakaavan mittakaava huomioiden. Tarkempaa kaavoitusta tehtäessä tulee huomioida kaavamerkintöjen ominaisuustiedoissa mainitut yhdistetyt maakuntakaavamerkinnot. Yhdistettyjä merkintöjä tulkittaessa on tarkempaa kaavoitusta laativan kunnan huolehdittava siitä, että yhdistettyjen kohteiden kaavoitus toteutetaan siten, että se palvelee maakuntakaavan tavoitetta osana retkeilyn ja matkailun, virkistuksen, ulkoilureittien sekä retkeilyn ja matkailun kehittämisvyöhykkeiden määrittämää kokonaisuutta. Tässä kaavassa taajama-alueilla on osoitettu virkistysalueita ainoastaan Taajamien maankäytön, palveluiden ja liikenteen vaihemaakuntakaavan (TPLMK) aktiivisen maankäytön (C, A, TP, T, E, LR, LL, LS) rajaamille alueille. TPLMK:n aktiivisen maankäytön merkintöjä ei ole muutettu vaan virkistysalueet on osoitettu niiden välisille alueille. Taajama-alueilla virkistysalueet ovat merkittäviä lähivirkistysalueita ja luontoarvoiltaan rikkaita alueita, jotka tarjoavat viihtyisinä lähiympäristöinä hyvinvointipalveluja asukkaille ja toimivat merkittävänä luontoyhteyksinä. Virkistysalueille kohdistuu myös merkittäviä paineita muun maankäytön toimintojen osalta, jonka vuoksi niiden säilyttäminen on erityisen tärkeää viihtyisän elinympäristön saavuttamiseksi.	
Merkintä tai määräys, lähtötilanne Kohteiden merkintä muuttuu siten, että niitä ei kaavakartalla yksilöidä omin kohdenumeroin. Kaavamerkinnot yksilöinti tässä kaavassa tapahtuu sähköisen kaavakartta-aineiston kautta.	
Kaavamerkinnot ja vaikutukset ja suhde kokonaismaakuntakaavaan Uudet virkistysalueet turvaavat seudullisten virkistysvyöhykkeiden jatkuvuuden ja virkistysalueiden riittävyyden tiivistyvässä yhdyskuntarakenteessa ja maakunnallisissa virkistysalueista ja -kohteista, retkeily- ja matkailutoimintojen alueista ja -kohteista, ulkoilureiteistä ja matkailun ja retkeilyn kehittämisperiaatemerkinnoista syntyvän kokonaisuuden osina. Virkistysalue ja -kohdemerkinnät parantavat maakunnan asukkaiden elinoloja, kohentavat ihmisten elinympäristöä sekä edistävät virkistysalueiden toteuttamista maakunnassa (MRA 1§ kohta 1). Virkistysalueet, joilla on kasvipeitteisyyttä parantavat ilmanlaatua ja alueiden vesitaloutta (MRA 1§ kohta 2). Virkistysalueet toimivat osaltaan suojelualueiden jatkeena luonnon kasvi- ja eläinlajien kirjon osalta. Samalla ne toimivat viherkäytävänä edellä mainituille (MRA 1§ kohta 3). Virkistysalueet jäsentävät yhdyskuntarakennetta erityisesti taajama-alueilla. Niillä on keskeinen vaikutus myös maisema-alueiden ja tasapainoisen kaupunkikuvan syntymiseen. Kulttuuriperinnön arvot ovat lähtökohtana virkistuksen merkinnoille, ja myös niillä edistetään em. arvojen säilymistä. (MRA 1§ kohdat 4. ja 5).	
Selvitykset Maakunta ja kuntakaavat Ympäristöhallinnon Liiteri-palvelun yleiskaavojen valtakunnallinen katselurajapinta (https://liiteri.ymparisto.fi/) Virma-aineisto (https://virma.lounaistieto.fi)	

Merkintä 	RETKEILY- JA MATKAILUTOIMINTOJEN ALUE/KOHDE
Selite	Valtakunnallisesti, maakunnallisesti tai seudullisesti merkittävät retkeily- ja matkailualueet
Määräys	
Lähtökohdat, tavoitteet ja ratkaisun perustelut: Merkinnällä osoitetaan olemassa olevia, kehittyviä ja suunniteltuja retkeily- ja matkailutoimintojen alueita ja kohteita. Merkintöjen tavoitteena on osoittaa suunnitelmallisesti retkeily- ja matkailutoimintojen maakunnan kattava kokonaisuus. Retkeily- ja matkailutoimintojen alue-/kohdemerkinnät toimivat yhdessä virkistykseen varattujen alueiden ja kohteiden, ulkoilureittien sekä matkailun ja retkeilyn kehittämisvyöhykkeen kanssa muodostaen maakunnallisesti tai seudullisesti merkittävän verkostokokonaisuuden. Myös verkoston ulkopuolella olevia R-alueita tai -kohteita esitetään kaavakartalla niiden ollessa seudullisesti merkittäviä. Merkinnät perustuvat aiempien kokonaismaakuntakaavojen merkintöihin, selvityksiin, kunnilta ja alan toimijoilta kerättyihin tietoihin sekä kuntien voimassa olevien yleiskaavojen merkintöihin. Alueet ja kohteet, jotka ovat yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tai kaavoituksessa osoitettu muuhun kuin retkeily- tai matkailutoimintojen käyttöön, on poistettu. Lähekkäin sijaitsevia kohteita on yhdistetty toisiinsa maakuntakaavan mittakaava huomioiden. Tarkempaa kaavoitusta tehtäessä tulee huomioida kaavamerkintöjen ominaisuustiedoissa mainitut yhdistetyt maakuntakaavamerkinnät. Yhdistettyjä merkintöjä tulkittaessa on tarkempaa kaavoitusta laativan kunnan huolehdittava siitä, että yhdistettyjen kohteiden kaavoitus toteutetaan siten, että se palvelee maakuntakaavan tavoitetta osana retkeilyn ja matkailun, virkistuksen, ulkoilureittien sekä retkeilyn ja matkailun kehittämisvyöhykkeiden määrittämää kokonaisuutta. R-kohdemerkintä yhdistettynä matkailun ja ulkoilun yhteystarvemuotoon osoittaa rannikkoalueella ne kohteet, joilla on seudullista tai maakunnallista merkitystä retkeilyn ja matkailun portteina saaristoon. Näistä kohteista on joko olemassa olevaa merkittävää liikennettä saaristoalueelle, tai kohdetta halutaan kehittää tulevaisuudessa siten, että kohde kehittyisi saaristoon suuntautuvan matkailun ja retkeilyn solmukohtana. Tässä kaavassa taajama-alueilla on osoitettu retkeily- ja matkailutoimintojen alueita ainoastaan Taajamien maankäytön, palveluiden ja liikenteen vaihemaakuntakaavan (TPLMK) aktiivisen maankäytön (C, A, TP, T, E, LR, LL, LS) rajaamille alueille. TPLMK:n aktiivisen maankäytön merkintöjä ei ole muutettu.	
Merkintä tai määräys, lähtötilanne Kohteiden merkintä muuttuu siten, että niitä ei kaavakartalla yksilöidä omin kohdenumeroin. Kaavamerkinnän yksilöinti tässä kaavassa tapahtuu sähköisen kaavakartta-aineiston kautta.	
Kaavamerkinnän vaikutukset ja suhde kokonaismaakuntakaavaan Olemassa olevien alueiden ja kohteiden osalta vaikutukset ympäristöön eivät oleellisesti muutu. R-kohteista ja -alueista, V-kohteista ja -alueista, toteutuneista ja ohjeellisista ulkoilureiteistä sekä retkeilyn ja matkailun kehittämisperiaatemarkinnasta syntyvällä kokonaisuudella on mahdollista parantaa alueiden elinkeinoelämän toimivan kilpailun edellytyksiä (MRA 1§ kohta 6) sekä virkistuksen mahdollisuuksia. (MRA 1§ kohta 1). Retkeilyn ja ulkoilun yhteystarvemerkinä yhdistettynä R-kohdemerkintään parantaa mahdollisuuksia kehittää merkittäviksi tai potentiaalisiksi nähtyjä kohteita portteina saaristoon. Näiden merkintöjen pohjalta toteutettavilla käytännön kehittämistoimilla on mahdollista parantaa saariston elinkeinojen ja matkailun olosuhteita. (MRA 1§ kohta 6). Kulttuuriperinnön arvot ovat lähtökohtana erityisesti retkeilyn ja matkailun merkinnöille, ja myös niillä edistetään em. arvojen säilymistä. (MRA 1§ kohta 5).	
Selvitykset Voimassa olevat maakuntakaavat Ympäristöhallinnon Liiteri-palvelun yleiskaavojen valtakunnallinen katselurajapinta (https://liiteri.ymparisto.fi/) Virma-aineisto (https://virma.lounaistieto.fi)	

Merkintä 	SUOJELUALUE / -KOHDE
Selite	Valtakunnallisesti, maakunnallisesti tai seudullisesti merkittävät luonnonsuojelualueet ja luontoarvoiltaan erityiset alueet. Muiden kuin luonnonsuojelulain nojalla suojeltujen tai suojeltavaksi tarkoitettujen alueiden osalta ratkaistaan alueen suojelun toteuttamistapa yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa.
Määräys	Suojelumääräys: Suunnitelmien ja toimenpiteiden alueella tulee olla luonnonarvoja turvaavia ja edistäviä.
Lähtökohdat, tavoitteet ja ratkaisun perustelut: Merkinnällä osoitetaan luonnonsuojelulain nojalla suojellut tai suojeltaviksi tarkoitetut alueet, kuten kansallis- ja luonnonpuistot, sekä ne luontoarvoiltaan arvokkaat alueet, jotka voidaan toteuttaa luonnonsuojelulain tai muun lainsäädännön perusteella. Maakuntakaavan suojelun S-merkintä ei kaavakartalla ota kantaa suojelun toteuttamiseen. Kaavakartalla olevan merkinnän (alueen/kohteen) peruste kerrotaan sen ominaisuustiedoissa. Peruste on jaettu kolmeen luokkaan: 1. Luonnonsuojelulain kautta toteutetut tai toteutettavat luonnonsuojelualueet 2. Soidensuojelun täydennysehdotuksen suojelualueet 3. Maakunnallisesti ja seudullisesti arvokkaat luontoalueet Luokan 1 (Luonnonsuojelulain kautta toteutetut tai toteutettavat luonnonsuojelualueet) toteutus tapahtuu suoraan luonnonsuojelulain ja sen toteuttamisen rahoituksen kautta. Luokkien 2 ja 3 (soidensuojelun täydennysehdotuksen suojelualueet ja maakunnallisesti ja seudullisesti arvokkaat luontoalueet) suojelun toteutus tapahtuu monin eri vaihtoehdoin. Osa kohteita voi toteutua osin tai kokonaan luonnonsuojelulla tai erillisrahoitettujen METSO- (Etelä-Suomen metsien monimuotoisuuden toimintaohjelma 2014-2025) ja HELMI (Ympäristöministeriön HELMI elinympäristöohjelma) -rahoitusten kautta tai muun tarkemman suunnittelun tai kuntakaavoituksen kautta. Maakuntakaavassa esitetyt luontoarvojen suojelun yksityiskohdat, tarkat aluerajaukset ja toteutus tapahtuvat valtion ja kuntien luonnonsuojelu- ja ympäristöviranomaisten toimesta.	
Merkintä tai määräys, lähtötilanne Määräys ei muutu. Merkintä muuttuu siten, että suojelualueita ei yksilöidä kaavakartalla numerotunnuksin.	
Kaavamerkinnän vaikutukset ja suhde kokonaismaakuntakaavaan Toteutetun suojelun osalta vaikutukset ympäristöön eivät oleellisesti muutu. Turun kaupunkiseudun maakuntakaavan Natura-alueiden alueidenkäytön merkinnät ovat päivitetty Naturan toteutustavan mukaan. Soidensuojelutyöryhmän ehdotus soidensuojelun täydentämiseksi muuttavat maa- ja metsätalousmerkinnästä suojelumerkinnäksi. Poistuvat suojelualuemerkinnät muuttuvat joko virkistys- (V) tai maa- ja metsätalousalueiksi/maa- ja metsätalous-/retkeily-/virkistysalueiksi (M/MRV). Luonnonsuojelualueiden ja luontoarvoiltaan suojeltavien alueiden merkintöjen päivittäminen lisää osaltaan luonnon monimuotoisuuden turvaamista (MRA 1§ kohta 3)	
Selvitykset Luonnonsuojelulain mukaisten alueiden suojelupäätökset Maakunnallisesti arvokkaiden luontokohteiden selvitys, vaihemaakuntakaavaan tarkistettut S-alueet Maakunta- ja kuntakaavat Soidensuojelutyöryhmän ehdotus soidensuojelun täydentämiseksi	

Merkintä M	MAA- JA METSÄTALOUSVALTAINEN ALUE
Selite	Merkinnällä osoitetaan pääasiassa maa- ja metsätalouskäyttöön tarkoitettuja alueita. Alueita voidaan käyttää harkitusti myös haja-asutusluonteiseen pysyvään tai loma-asutukseen.
Määräys	Suunnittelumääräys: Olemassa olevien alueiden täydennykseksi ja laajennukseksi voidaan yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa osoittaa pääasiallista käyttötarkoitusta kohtuuttomasti haittaamatta, sekä maisema- ja ympäristönäkökohdat huomioon ottaen mm. uutta pysyvää asumista ja, erityislainsäädännön ohjaamana, myös muita toimintoja.
Lähtökohdat, tavoitteet ja ratkaisun perustelut: Aluemerkinällä osoitetaan koko maakunnan alueen maa- ja metsätalousvaltaiset alueet. Merkinällä yhdenmukaistetaan aiempien maakuntakaavojen aluerajaukset.	
Merkintä tai määräys, lähtötilanne Merkintä ja määräys ei muutu. Turun kaupunkiseudun maakuntakaavan määräyksissä osoitettu loma-asutuksen rantarakentamiseen liittyvä määräys osoitetaan uudella loma-asutuksen mitoitus osa-alueittain merkinällä	
Kaavamerkinnän vaikutukset ja suhde kokonaismaakuntakaavaan Maa- ja metsätalousvaltaisten alueiden pinta-ala ei muutu merkittävästi, kun huomioidaan Salon ja Turun kaupunkiseutujen alueella tapahtuvat M-alueiden muutokset MRV alueiksi. Merkintä ei aiheuta muutoksia nykyisten maakuntakaavojen merkintöihin ja määräyksiin verrattuna.	
Selvitykset Maakunta- ja kuntakaavat	

Merkintä MRV	MAA- JA METSÄTALOUS- / RETKEILY- / VIRKISTYSALUE
Selite	Maa- ja metsätalousvaltainen alue, jolla on erityisiä matkailun ja virkistysten kehittämistarpeita. Alueita voidaan osoittaa maa- ja metsätalouden lisäksi loma-asumiseen ja matkailutoiminnoille. Alueita voidaan käyttää myös harkitusti haja-asutusluonteiseen pysyvään asutukseen.
Määräys	Suunnittelumääräys: Olemassa olevien alueiden täydennykseksi ja laajennukseksi voidaan yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa osoittaa pääasiallista käyttötarkoitusta kohtuuttomasti haittaamatta loma-asutusta, matkailua ja virkistyskäyttöä palvelevia toimintoja, sekä maisema- ja ympäristönäkökohdat huomioon ottaen mm. uutta pysyvää asumista ja, erityislainsäädännön ohjaamana, myös muita toimintoja.
Lähtökohdat, tavoitteet ja ratkaisun perustelut: Aluemerkinällä osoitetaan koko maakunnan alueen maa- ja metsätalousvaltaiset alueet, joilla on erityisiä matkailun- ja virkistysten kehittämistarpeita. Merkinällä yhdenmukaistetaan aiempien maakuntakaavojen aluerajaukset. MRV-merkintä on rajattu kaavaan aiemman Varsinais-Suomen kehyskuntien maakuntakaavan merkintöjen periaatteiden mukaisesti puuttuville alueille. Merkintä on puuttunut Salon ja Turun kaupunkiseudun maakuntakaava-alueilta.	
Merkintä tai määräys, lähtötilanne Merkintä ja määräys ei muutu. Turun kaupunkiseudun maakuntakaavan määräyksissä osoitettu loma-asutuksen rantarakentamiseen liittyvä määräys osoitetaan uudella loma-asutuksen mitoitus osa-alueittain -merkinnällä	
Kaavamerkinän vaikutukset ja suhde kokonismaakuntakaavaan Uudet maa- ja metsätalousvaltaiset alueet, joilla on erityisiä matkailun ja virkistysten kehittämistarpeita pinta-ala lisääntyy merkittävästi aiempien M-alueiden muuttuessa MRV alueiksi Turun ja Salon seudulla. Muutosalueet kytkeytyvät rakennettuun ympäristöön ja mahdollistavat paikallisesti luonnon- ja kulttuuriarvojen turvaamisen ja hyödyntämisen. Uudet aluerajaukset eivät aiheuta merkittäviä muutoksia voimassa olevien kaavojen merkintöihin nähden.	
Selvitykset Maakunta- ja kuntakaavat	

Merkintä 	ULKOILUREITTI OHJEELLINEN ULKOILUREITTI
Selite	Ulkoilureitti: Olemassa oleva ulkoilureitti, jolla on merkitystä osana maakunnallista ulkoilureittiverkostoa Ohjeellinen ulkoilureitti, jolla on merkitystä osana suunniteltua maakunnallista ulkoilureittiverkostoa ja jonka linjaus tarkentuu jatkosuunnittelussa.
Määräys	Suunnittelumääräys: Ulkoilureitti: Ulkoilureitin uran ympäristöä tulee hoitaa ottaen huomioon reitin ympäristön erityispiirteet. Ohjeellinen ulkoilureitti: Ulkoilureitin tarkkaa linjausta suunniteltaessa tulee hyödyntää olemassa olevia teitä ja kulku-uria sekä alueen ympäristön erityispiirteitä ja maisemaa.
Lähtökohdat, tavoitteet ja ratkaisun perustelut: Maakuntakaavan ulkoilureitit koostuvat ulkoilureitti- sekä ohjeellinen ulkoilureitti -merkinnöistä. Yhdessä nämä kaksi merkintää osoittavat tavoitellun maakunnallisen ulkoilureittiverkoston. Ulkoilureittien linjaukset on laadittu patikointilähtökohdasta ja linjauksia on esitetty siten, että ne noudattelevat mahdollisuuksien mukaan maakunnallisesti ja valtakunnallisesti merkittäviä maisema-alueita niiltä osin, kun reitit kulkevat kyseisten alueiden lähistöllä. Pyörämatkailun edistäminen on tässä kaavassa yhdistetty retkeilyn ja matkailun kehittämisen kohdealueiden merkintään. Ulkoilureittikokonaisuuden toinen tehtävä on muodostaa maakunnallisten retkeily- ja matkailutoimintojen alueiden ja -kohteiden sekä virkistysalueiden ja -kohteiden välille verkosto. Tämän verkon kautta muodostuu maakunnallinen retkeilyn, matkailun ja virkistyskokonaisuus, joka ohjaa kuntien tarkempaa suunnittelu- ja kaavoitustyötä sekä rohkaisee alueellisia käytännön tason toimijoita kehittämään reitistöjä ja kohteita osana maakunnallista verkostoa. Ohjeellisen ulkoilureitin linjaus on suuntaa antava ja linjaus tarkentuu jatkosuunnittelussa tai neuvotteluissa reittien käytännön toteutuksesta. Olemassa olevat ulkoilureitit on tulkittu eri lähteistä maakuntakaavataso mittakaavaan.	
Merkintä tai määräys, lähtötilanne Ulkoilureittien merkintä muuttuu siten, että toteutuneet ulkoilureittiosuudet näkyvät kaavassa ulkoilureittimerkinnällä ja maakunnallisen ulkoilureittiverkoston vielä toteutumattomat osuudet osoitetaan ohjeellinen ulkoilureitti merkinnällä. Merkintöjen suunnittelumääräykset on päivitetty vastaamaan uusia merkintöjä.	
Kaavamerkinnän vaikutukset ja suhde kokonaismaakuntakaavaan Voimassa olevien maakuntakaavojen ulkoilureittimerkinnät korvataan uusilla ulkoilureitti ja ohjeellinen ulkoilureitti merkinnöillä koko maakunnan alueella. Ulkoilureitit parantavat maakunnan asukkaiden elinoloja, kohentavat ihmisten elinympäristöä sekä edistävät ulkoilua, virkistystä ja retkeilyä maakunnassa tasapainoisesti sen eri osissa (MRA 1§ kohta 1). Ulkoilureitit jäsentävät yhdyskuntarakennetta erityisesti taajama-alueilla. Niillä on keskeinen vaikutus myös asukkaiden mahdollisuuksiin hyödyntää maisema-alueita ja virkistysalueita monipuolisemmin (MRA 1§ kohdat 4. ja 5).	
Selvitykset Maakunta- ja kuntakaavat Virma-aineisto (https://virma.lounaistieto.fi) Pienissä määrin tarkemman tason voimassa olevien kaavojen tiedot	

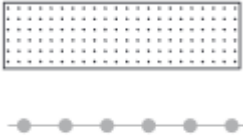
Merkintä 	MELONTAREITTI TAI VESIRETKEILYREITTI
Selite	Maakunnallisesti tai seudullisesti merkittävä melonta- tai vesiretkeilyreitti
Määräys	
Lähtökohdat, tavoitteet ja ratkaisun perustelut: Merkinnällä osoitetaan koko maakunnan alueelta sisävesistöjen maakunnallisesti merkittävät melonta- ja vesiretkeilyreitit.	
Merkinnän/ratkaisun perustelut: Merialueilla ja sisävesistöissä olleita melonta- ja kanoottireittejä on osoitettu aiemmissa maakuntakaavoissa veneväylä / kanoottireitti -merkinnällä (SSMK 2008) tai veneväylä, uusi veneväylä merkinnällä (TPLMK 2018). Tällä uudella merkinnällä osoitetaan sisävesistöissä olevat reitit yhtenäisesti ja maakunnan kattavasti.	
Kaavamerkinnän vaikutukset ja suhde kokonaismaakuntakaavaan Merkinnällä korvataan eri maakunnan sisävesien (joet ja järvet) aiemmat merkinnät. Salon seudun maakuntakaavassa 2008 esiintyneet sisävesille osoitetut vene-/kanoottireitit kumoutuvat ja korvautuvat melontareitteinä. Taajamien maankäytön, palveluiden ja liikenteen vaihemaakuntakaavassa osoitetut laivaväylä, veneväylä ja uusi veneväylä -merkinnät eivät muutu. Melontareitit parantavat maakunnan asukkaiden mahdollisuuksia ulkoiluun ja virkistykseen (MRA 1§ kohta 1). Melontareittien osoittaminen parantaa matkailuun ja retkeilyyn tukeutuvan elinkeinotoiminnan kehittämismahdollisuuksia maakunnassa (MRA 1§ kohta 6)	
Selvitykset Kokonaismaakuntakaavat Yksittäiset lähteet verkossa: http://www.reitisto.fi/paimionjoki http://www.saloon.fi/attachements/2016-12-30T11-33-10164.pdf https://blogi.ennola.fi/?p=3477 http://visitauranmaa.fi/fi/wp-content/uploads/2016/05/Aurajoki_melontakartta.pdf http://www.lailanet.fi/sirppujoki/ https://www.outdoorsfinland.fi/reitti/loimijoen-melontareitti/?show=map Melontaharrastajat Ryömä, H., Forsman t., Jaakkola, S., Laine, P., Mikkilä, E., Vaarala, H. ja Ventelä, A.-M., 2019. Yläneenjoki – virkistyskäyttö ja vesiensuojelu. Pyhäjärvi-instituutin julkaisuja B: 37. ISBN 978-952-9682-82-9 Kuntien toimittamat tiedot	

Merkintä 	MATKAILUN JA ULKOILUN YHTEYSTARVE
Selite	
Määräys	
Lähtökohdat, tavoitteet ja ratkaisun perustelut: Merkinnän lähtökohtana ovat aiempien maakuntakaavojen matkailun ja ulkoilun yhteystarpeet. Uutena tässä kaavassa on yhdistelmämerkintä. R-kohdemerkintä yhdistettynä matkailun ja ulkoilun yhteystarvenueen osoittaa rannikkoalueella ne kohteet, joilla on seudullista tai maakunnallista merkitystä retkeilyn ja matkailun portteina saaristoon. Näistä kohteista on joko olemassa olevaa merkittävää liikennettä saaristoalueelle, tai kohdetta halutaan kehittää tulevaisuudessa siten, että kohde kehittyisi saaristoon suuntautuvan matkailun ja retkeilyn solmukohtana.	
Merkintä tai määräys, lähtötilanne Ei muutoksia merkintään.	
Kaavamerkinnän vaikutukset ja suhde kokonaismaakuntakaavaan Merkinnällä tuetaan matkailun yhteyksien ja ulkoilureittien kehittämistä maakunnassa. Retkeilyn ja ulkoilun yhteystarvemerkinä yhdistettynä R-kohdemerkintään parantaa mahdollisuuksia kehittää merkittäviksi tai potentiaalisiksi nähtyjä kohteita portteina saaristoon. Näiden merkintöjen pohjalta toteutettavilla käytännön kehittämistoimilla on mahdollista parantaa saariston elinkeinojen ja matkailun olosuhteita (MRA 1§ kohta 6).	
Selvitykset Tunnistettu kaavaprosessin aikana Maakunta- ja kuntakaavat	

Merkintä 	ARVOKAS GEOLOGINEN MUODOSTUMA
Selite	Merkinnällä osoitetaan geologisesti arvokkaat harju-, kallio- ja moreenimuodostumat, tuuli- ja rantakerrostumat sekä kivikot
Määräys	Suojelumääräys: Alueen erityispiirteitä haitallisesti muuttavat toimenpiteet ovat kiellettyjä. Erityistä huomiota on kiinnitettävä alueella sijaitsevan, geologisesti arvokkaan muodostuman suojeluun ja hoitoon.
Lähtökohdat, tavoitteet ja ratkaisun perustelut: Osoittaa maakuntakaavassa selvitysten mukaiset arvokkaat geologiset muodostumat yhteneväisesti koko maakunnan alueella ja turvata niiden säilyminen.	
Merkintä tai määräys, lähtötilanne Merkintä ja sen nimi muuttuu kattaen kaikki erilliset geologiset muodostumat (aiemmin merkinnän nimi arvokas kallio-, moreeni- tai harjualue). Merkintä on ollut käytössä VSMK (harju- ja kalliomuodostumat) ja SSMK (harjumuodostumat ja osittain kalliomuodostumat). Turun seudun maakuntakaavassa ei ole osoitettu arvokkaita geologisia muodostumia. Kaavamerkintään on tehty tekninen muutos. Suojelumääräys pysyy samana.	
Kaavamerkinnän vaikutukset ja suhde kokonaisu- ja maakuntakaavaan Merkintöjä on tarkennettu koko maakunnan osalta uusien selvitysten mukaisesti. Joitakin aiemmissa maakuntakaavoissa merkittyjä geologisesti arvokkaita alueita on kaavatyön aikana rajattu uudelleen. Uudelleenrajauksen syitä ovat olleet kaavatyön maastokäynneillä havaitut muutokset alueilla, asiantuntijaselvityksissä ja maastokäynneillä tarkentuneet sijaintitiedot, sekä uusissa asiantuntijaselvityksissä tunnistetut uudet arvokkaat alueet. Merkinnän suojelumääräys aiheuttaa rajoitteita maa-aineslain mukaiseen maa- tai kalliokiviaineksen hyödyntämiseen. Merkinnällä ei ole lähtökohtaisesti vaikutuksia rakentamiseen tai maa- ja metsätalouden harjoittamiseen, mutta alueen erityispiirteet tulee huomioida yksityiskohtaisessa suunnittelussa	
Selvitykset Geologisesti arvokkaat alueet Varsinais-Suomessa Varsinais-Suomen harjuluonto ja seutukaavaliiton harjuselvitykset Luonnon- ja maisemasuojelun kannalta arvokkaat kallioalueet Turun ja Porin läänissä Valtakunnallisesti arvokkaat moreenimuodostumat Valtakunnallisesti arvokkaat tuuli- ja rantakerrostumat Valtakunnallisesti arvokkaat kivikot	

Merkintä 	POHJAVESIALUE
Selite	Luokkien 1, 1E, 2, 2E ja E mukaiset pohjavesialueet
Määräys	Suunnittelumääräys: Suunnitelmissa ja toimenpiteissä alueella on otettava huomioon pohjaveden suojelu siten, että sen käyttömahdollisuuksia, laatua tai riittävyyttä ei vaaranneta. Vesiensuojeluviranomaisille on suunnittelu- ja rakentamistoimenpiteiden yhteydessä varattava mahdollisuus lausunnon antamiseen.
Lähtökohdat, tavoitteet ja ratkaisun perustelut: Osoittaa lain (laki vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä) mukaisesti määritetyt, pohjaveden hankinnan kannalta tärkeät pohjavesimuodostumat. Uutena pohjavesiluokkana on osoitettu E-merkinnällä sellaiset pohjavesialueet, jonka pohjavedestä pintavesi- tai maaekosysteemi on suoraan riippuvainen.	
Merkintä tai määräys, lähtötilanne Yhdenmukaistettu kaavamääräys eri kokonaismaakuntakaavojen osalta. Merkinnän selitteeseen on lisätty E-luokan mukaiset uudet pohjavesialueluokat. Kaavamerkintään on tehty tekninen muutos.	
Kaavamerkinnän vaikutukset ja suhde kokonaismaakuntakaavaan Muutostarpeet tulevat päivitetyistä pohjavesialuetiedoista ja niiden ohjausvaikutus maankäytön suunnitteluun toteutuu erityislainsäädännön kautta. Pohjavesialueilla on erityislainsäädännön kautta ohjausvaikutuksia ja rajoitteita alueilla sallituille toiminnoille pohjaveden turvaamisen vuoksi (MRA 1§, kohdat 2 ja 3).	
Selvitykset Ympäristöhallinnon pohjavesialuerekisteri Pohjavesialueiden raja- ja luokitusmuutokset (Varsinais-Suomen ELY-keskus, 2017-2019)	

Merkintä 	SUOJA- TAI KONSULTOINTIVYÖHYKE
Selite	Puolustusvoimien käytössä olevalle alueelle on määritelty suojaetäisyysalue. Vaarallisia kemikaaleja valmistaville tai varastoiville laitoksille on määritelty Seveso III-direktiiviin (2012/18/EU) perustuva vuoden 2019 tilanteen mukainen konsultointivyöhyke.
Määräys	Suunnittelumääräys: Vyöhykkeelle sijoitettavien uusien toimintojen suunnittelu- ja rakennushankkeista on järjestettävä asiantuntijalausuntomenettely.
Lähtökohdat, tavoitteet ja ratkaisun perustelut: Suoja- ja konsultointivyöhyke -merkinnällä osoitetaan alueita, joilla alueiden käyttöä on läheisen vaara-alueen tai muun ympäristöönsä käyttörajoituksia aiheuttavan luonteen vuoksi rajoitettava. Maakuntakaavakartalla erillisten laitosten ja puolustusvoimien suojavyöhykkeet on yhdistetty samaan rajaukseen. Tämä linjaus vastaa maakuntakaavan yleispiirteisyytensä. Puolustusvoimien käytössä olevalle alueelle määriteltyyn vyöhykkeeseen sisältyy sisempi suunnittelua ja rakentamista rajoittava vyöhyke. Maakuntakaavassa osoitetaan toimintaperiaateasiakirjalaitoksille ja turvallisuusselvityslaitoksille määritellyt konsultointivyöhykkeet suojavyöhykemerkinnällä sillä laajuudella kuin TUKES on konsultointivyöhykkeet laitospohjaisesti määritellyt. Vyöhykkeet osoitetaan sellaisille laitoksille, joiden suojavyöhyke on 500 metriä tai sitä suurempi. Seveso III -direktiiviin perustuvat suojavyöhykkeet on muodostettu piirtämällä puskurivyöhykkeet laitospohjaisten konsultointivyöhykkeiden määrittämän etäisyyden päähän vaaraa aiheuttavan laitoksen sisältämän tontin kiinteistörajasta. Merkinnällä on osoitettu puolustusvoimien ja satamien varoalueet. Kaavassa on merkitty puolustusvoimien varoalueista Someron Tammelan ja Kemiönsaaren Skinnarvikin E-alueiden varoalueet ja Virtaan varalaskupaikan suojavyöhyke sekä merialueilla Gyltön, Lempersön ja Örön alueet. Pansion ja Kallanpään varoalueet sisältyvät Turku-Naantali-Raisio suojavyöhykkeeseen.	
Merkintä tai määräys, lähtötilanne Merkintä ja määräys ei muutu.	
Kaavamerkinnän vaikutukset ja suhde kokonaismaakuntaavaan Maakuntakaavassa osoitetut suojavyöhykkeet on päivitetty nykyisen rekisterin tietojen mukaisesti. Merkintä rajoittaa erikseen määriteltyjen toimintojen sijoittumista vyöhykkeelle. Suojavyöhykkeillä osoitetut olemassa olevat toiminnot voivat aiheuttaa vaaraa vaikutusalueellaan. Tämän vuoksi niiden huomiointi yksityiskohtaisessa suunnittelussa turvaa elinympäristöjen turvallisuutta ja toisaalta mahdollistaa mm. kemikaaleja käyttävän elinkeinoelämän toimintamahdollisuuksia (MRA 1§, kohdat 1 ja 6).	
Selvitykset Tukes, kemikaalilaitosten konsultointivyöhykkeet Puolustusvoimien suojavyöhyketiedot	

Merkintä 	NATURA-ALUEET NATURA-VIIVAKOhteET
Selite	Valtioneuvoston Natura 2000-päätöksen mukaan rajatut alueet
Määräys	Suojelumääräys: Suunnitelmien ja toimenpiteiden alueella tulee olla luonnonarvoja turvaavia ja edistäviä.
Lähtökohdat, tavoitteet ja ratkaisun perustelut: Merkinnällä osoitetaan valtioneuvoston Natura 2000-päätöksen mukaan rajatut alueet sekä niihin tehdyt täydennykset.	
Merkintä tai määräys, lähtötilanne Merkintä ja määräys eivät muutu.	
Kaavamerkinnän vaikutukset ja suhde kokonaismaakuntakaavaan Päivittää voimassa olevien maakuntakaavojen Natura-alueet ja -viivakohteet merkinnät nykyisten suojelupäätösten mukaisesti.	
Selvitykset Ympäristöhallinnon tietokanta Natura-alueista ja -kohteista	

Merkintä 	LUONNONSATAMA, LAITURI, SUOJASATAMA TAI ANKKURIPAIKKA VE NE- TAI PALVELUSATAMA YHTEYSALUSSATAMA
Selite	
Määräys	
Lähtökohdat, tavoitteet ja ratkaisun perustelut: Yhteysalus satamien merkintöjen osalta osoitetaan ELY-keskuksen ylläpitämässä laiturirekisterissä olevat yhteysalus- ja tielaiturit. Yhteysalus liikenteen käyttämien laitureiden sijaintien ja muiden yhteysalus liikenteelle soveltuvien laiturirakenteiden osoittamisen tavoitteena on tuoda esille saaristoalueen liikenteelle merkittävät kohteet. Vene- ja palvelus atamien sekä muiden satamien ja laitureiden osalta osoitetaan voimassa olevissa maakuntakaavoissa olevat merkinnät, jotka on tarkistettu uusimman Suuren satamakirjan tietojen perusteella. Merkintöjä on yleistetty huomioiden maakuntakaavan mittakaava siten, että retkeilyä ja matkailua palvelevia kohteita, eli vene- ja palvelus atamia, on priorisoitu. Useiden maantieteellisesti lähekkäisten merkintöjen osalta, merkintöjä on yhdistetty piirtoteknisistä syistä. Merkinnöillä osoitetaan rannikko- ja merialueilla olevaa potentiaalia matkailun ja turismin osalta. Merkintöjä on yhteensovitettu myös v-, r- merkintöjen sekä t-kohdemerkinnöillä osoitettujen kalasatamien sijaintien läheisyydessä, ja näiltä osin tieto sataman olemassaolosta on liitetty edellä mainittujen merkintöjen ominaisuustietoihin.	
Merkintä tai määräys, lähtötilanne Merkintä tai määräys ei muutu	
Kaavamerkinnän vaikutukset ja suhde kokonaismaakuntakaavaan Merkinnöillä ei ole suurta muutosta olemassa olevien maakuntakaavojen merkintöihin nähden. Merkittävimmät muutokset kohdentuvat yhteysalus liikenteen käyttämien laitureiden merkintöihin, jotka on päivitetty ajantasaisella tiedolla. Merkinnöillä osoitetaan saaristoliikenteelle välttämättömiä yhteysalus ten käyttämiä kohteita ja yhteysalus liikenteelle soveltuvia laiturirakenteita, jotka mahdollistavat yhteysalus liikenteen käyttöönoton ja toimivan liikkumisen saaristoalueella niin arkikäyttöön kuin matkailun tarpeisiin. Maantielautojen käyttämien laitureiden ja satamien sijainnit on osoitettu aiemmissa maakuntakaavoissa eikä niihin kohdistu muutoksia. Kattava merimat kailua tukeva satamien ja pienveneiden vierailupaikkojen verkosto tukee matkailuelinkeinojen mahdollisuuksia saaristossa. (MRA 1§ kohdat 4 ja 6)	
Selvitykset Suuri Satamakirja Laiturirekisteri Voimassa olevat maakuntakaavat Kunnilta saatu palaute satamasijainneista	

Merkintä 	SÄHKÖVERKON YHTEYSTARVE
Selite	
Määräys	
Lähtökohdat, tavoitteet ja ratkaisun perustelut: Kantaverkon, 110 kV ja 400 kV, kehittämisen kannalta tärkeäksi uusiksi verkkoyhteyksiksi tunnistetut uudet sähköverkon yhteysvälit. Yhteystarpeet kuvaavat olemassa olevan sähköverkon kehittämistarpeita, joilla pyritään verkon toimintavarmuuden parantamiseen ja sähkönsiirtokapasiteetin riittävyyden varmistamiseen. Yhteystarpeena osoitettujen siirtolinjojen sijainti tarkentuu yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa ja niiden edellyttämissä lupaprosesseissa.	
Merkintä tai määräys, lähtötilanne Ei muutoksia merkintään	
Kaavamerkinnän vaikutukset ja suhde kokonaismaakuntakaavaan Sähköverkkojen kehittäminen ja toimintavarmuuden turvaaminen varmistaa energiahuollon toimintaedellytyksiä sekä mahdollistaa muuttuvan sähköntuotannon tarvitseman sähkönsiirtokapasiteetin turvaamisen (MRA 1§ kohdat 4 ja 6 sekä 7)	
Selvitykset Sähkönsiirtoyhtiöiden (Fingrid, Caruna, Sallila sähkönsiirto, Turku Energia, Vakka-Suomen Voima) selvitykset ja kehittämistarpeet	

Merkintä 	SUURJÄNNITELINJA UUSI SUURJÄNNITELINJA PARANNETTAVA TAI UUSI RINNAKKAINEN SUURJÄNNITELINJA
Selite	
Määräys	Suunnittelumääräys: Voimajohto on suunniteltava siten, ettei se aiheuta merkittävää haittaa maisema-alueiden ominaispiirteisiin. Voimajohto on suunniteltava asuinalueisiin nähden siten, ettei ihmiselle aiheudu merkittävää terveyshaittaa, ihmisten elinympäristöjen viihtyisyyttä merkittävästi heikennetä eikä luonnon monimuotoisuudelle aiheuteta merkittävää haittaa.
Lähtökohdat, tavoitteet ja ratkaisun perustelut: Kantaverkon, 110 kV ja 400 kV, toimintavarmuuden ja siirtokapasiteetin riittävyyden varmistamisen kannalta keskeiset suurjännitelinjat. Uuden suurjännitelinjan yksityiskohtainen sijainti maastossa on selvitetty siirtoyhteyden toteuttajan toimesta yksityiskohtaisessa selvityksessä (ympäristöselvitys tai ympäristövaikutusten arviointi). Parannettava tai uusi rinnakkainen suurjännitelinja sijoittuu pääosin olemassa olevan suurjännitelinjan kanssa samaan johtokäytävään.	
Merkintä tai määräys, lähtötilanne Parannettavan suurjännitelinjan nimi muuttuu parannettava tai uusi rinnakkainen suurjännitelinjaksi.	
Kaavamerkinnän vaikutukset ja suhde kokonaismaakuntakaavaan Osoitettavat suurjännitelinjat on jo esitetty aiemmissa kokonaiskaavoissa. Linjojen nykytilanne ja kehittämistarpeet on päivitetty vastaamaan tämänhetkistä tilannetta koko Varsinais-Suomen osalta. Sähköverkkojen kehittäminen ja toimintavarmuuden turvaaminen varmistaa energiahuollon toimintaedellytyksiä sekä mahdollistaa muuttuvan sähköntuotannon tarvitseman sähkönsiirtokapasiteetin turvaamisen (MRA 1§ kohdat 4 ja 6 sekä 7)	
Selvitykset Sähkönsiirtoyhtiöiden (Fingrid, Caruna, Sallila sähkönsiirto, Turku Energia, Vakka-Suomen Voima) selvitykset ja kehittämistarpeet	

Täydentää voimassa olevan maakuntakaavan merkintöjä

Merkintä 	KESKUSTATOIMINTOJEN ALUE
Selite	Valtakunnallisesti, maakunnallisesti tai seudullisesti merkittävät keskustahakuisten palvelu-, hallinto- ja muiden sekoittuneiden toimintojen alueet sekä niihin liittyvät liikennealueet ja puistot. Sisältää myös keskusta-asumisen.
Määräys	Suunnittelumääräys: Maankäytön, kestävän liikkumisen, asumisen, palvelujen ja työpaikkatoimintojen yhteensovittavaa kehittämistä tulee edistää kokonaisvaltaisella suunnittelulla. Suunnittelun tulee olla kaupunki- ja taajamakuva eheyttävää ja ominaispiirteet huomioivaa. Suunnittelulla tulee varmistaa seudullisesti merkittävän vähittäiskaupan edellytykset olemassa olevia rakenteita kehittäen
Lähtökohdat, tavoitteet ja ratkaisun perustelut: Keskusta-alueet luovat maakunnan aluerakenteen rungon ja ovat vetovoimakehityksen moottoreita: sekoittuneiden toimintojen keskittymiä, joissa asuminen, työ, palvelut, kulttuuri- ja vapaa-aika kohtaavat. Samalla ne ovat eri liikennemuotojen ja matkaketjujen solmuja. Kaupungistumisen ja kaupan rakennemuutoksen jatkuessa keskusta-alueet ovat alttiita myös eriasteisille ongelmille: ruuhkautuminen, rakenteen yksipuolistuminen ja eriarvoistuminen. Maakuntakaavan tavoitteena luoda edellytykset sekä tasapainoisen keskusverkon että kestävien keskusten kehittämiseksi. Ympäristöä kehittämällä ja kestäviä liikennemuotoja tukemalla edistetään kaupallista houkuttelevuutta ja vahvistetaan seudullista vetovoimaa. Mittakaavan huomioivalla suunnittelulla vältetään kehitystä jarruttavien odotusarvojen syntyminen. Kokonaisvaltainen kaupunkisuunnittelu, koettu aito saavutettavuus ja rakennetun ympäristön laatu luovat edellytykset vetovoimakehitykselle sekä kaupan ja muiden palveluiden kehittymiselle. Kävelyn ja pyöräilyn, joukkoliikenteen sekä muiden liikenteen palvelujen edistämiseksi on hyvät edellytykset keskustaympäristössä. Keskustatoimintojen alueet ovat pääasiassa rakentuneita, osin täydennysrakentamisella uudistuvia. Suurimat muutospaineet on uusilla laajentumisalueilla, niin sanotuilla muuttuvilla brownfield-alueilla. Kehittämisessä on huomioitava lähivirkistysalueiden merkitys uudelle ja olemassa olevalle asutukselle.	
Merkintä tai määräys, lähtötilanne Merkintä tai määräys ei muutu	
Kaavamerkinnän vaikutukset ja suhde kokonaismaakuntakaavaan Ei merkittävää vaikutusta nykytilanteeseen, merkinnällä osoitetaan nykyisen toiminnan mukaisesti Paraisten koulun alue. Alueella aiemmin osoitettua teollisuustoimintojen aluetta on pienennetty nykyisen toiminta-alueen mukaisesti ja poistunut alue osoitetaan A- ja C-alueena.	
Selvitykset Kuntakaava	

Merkintä 	TAAJAMATOIMINTOJEN ALUE
Selite	Valtakunnallisesti, maakunnallisesti tai seudullisesti merkittävät asumisen ja muiden taajamatoimintojen alueet. Sisältää asuinalueiden lisäksi paikallisia palvelukeskuksia, työpaikka-alueita ja ympäristöhäiriöitä aiheuttamattomia, pienehköjä teollisuusalueita sekä seututeitä pienempiä liikenneväyliä, lähivirkistysalueita sekä erityisalueita.
Määräys	Suunnittelumääräys: Alueen kehittämistä tulee edistää johdonmukaisella suunnittelulla ja kaavoituksella olevaa yhdys-kuntarakennetta täydentäen. Alueen maankäytön kehittämisen, liikenteellisten ratkaisujen ja palvelujen yhteensovittamisen tulee olla taajamakuvaan eheyttävää ja taajamakuvalliset ominaispiirteet huomioivaa
Lähtökohdat, tavoitteet ja ratkaisun perustelut: Strategisuus Toimivat ja elinvoimaiset ydintaajamat ovat tasapainoisen keskusverkon edellytys. Maakunnallisessa tarkastelussa täten jokaisella taajamalla on ns. seudullista merkitystä. Taajamien elinvoimaisuus ja palvelujen säilymisen edellytykset: Taajamia kehitetään kohdistamalla kasvua sisäänpäin, jolloin taajaman asukasmäärä kasvaa. Tällä on merkitystä alueen viihtyisyydelle ja vetovoimaisuudelle. Taajamatoimintojen alueiden kehittäminen turvaa lähipalvelujen toimintaedellytykset. Keskeistä on taajamatoimintojen alueen sisällä tapahtuvan suunnittelun johdonmukaisuus ja kokonaisvaltaisuus. Taajamatoimintojen alueet ovat nykyisellään laajoja ja mahdollistavia. Tämän vuoksi tarkistamistarpeita on pääasiassa ollut Turun kaupunkiseudulla ja Salon seudulla, joissa kokonaismaakuntakaavojen laadinnasta on kulunut eniten aikaa. Taajamatoimintojen alueiden tarkistukset ja laajennukset perustuvat pääasiassa kokonaismaakuntakaavan vahvistumisen jälkeen laadittuihin ja vahvistuneisiin sekä kaavaprosessin aikana vuorovaikutusvaiheessa olleisiin yleis- ja asemakaavoihin sekä kaavaprosessin aikana esiin nousseisiin muutostarpeisiin, joissa taajamatoimintojen alueen laajentamisen on katsottu olevan kestävää yhdyskuntarakenteen laajentumista. Uusi suunnittelumääräys korostaa suunnittelun merkitystä johdonmukaisessa yhdyskuntarakenteen ja kaupunki- ja taajamakuvaan kehittämisessä.	
Merkintä tai määräys, lähtötilanne Merkintä tai määräys ei muutu	
Kaavamerkinnän vaikutukset ja suhde kokonaismaakuntakaavaan Ei merkittävää vaikutusta nykytilanteeseen, merkinnällä osoitetaan nykyisen toiminnan mukaisesti Paraisten koulun itäpuolinen alue. Alueella aiemmin osoitettua teollisuustoimintojen aluetta on pienennetty nykyisen toiminta-alueen mukaisesti ja poistunut alue osoitetaan A- ja C-alueena.	
Selvitykset Kuntakaava	

Merkintä 	LOMA-ASUTUKSEN MITOITUS OSA-ALUEITTAIN
Selite	
Määräys	Suunnittelumääräys: Kullekin osa-alueelle voidaan osoittaa vyöhyketunnuksen yhteydessä osoitettu määrä rakennuspaikkoja rantakilometriä kohden. Rakentamattomaksi jäävän rannan määrä ei saa alittaa aluetunnuksen yhteydessä osoitettua prosenttiosuutta kokonaisrantaviivasta. Lopullinen rakennuspaikkojen lukumäärä määräytyy yksityiskohtaisemmassa kaavassa rannan laatuun ja rakennettavuuteen liittyvien ominaisuuksien perusteella. ⑦ Vapaata rantaa 40%, lay/km mitoitus tulee ratkaista yksityiskohtaisessa suunnittelussa
Lähtökohdat, tavoitteet ja ratkaisun perustelut: Mitoitusmerkinnällä yhdenmukaistetaan merkinnät eri kokonaismaakuntakaavojen kesken. Merkintä kohdistuu vain Turun kaupunkiseudun maakuntakaavan (Turku, Kaarina, Paimio, Rusko, Lieto, Raisio, Naantali) alueelle, jossa lay/km mitoitusta ei ole käytetty. Muissa maakuntakaavoissa osoitetut <i>loma-asutuksen mitoitus osa-alueittain</i> -merkinnät pysyvät voimassa.	
Merkintä tai määräys, lähtötilanne TKSMK 2004 (ja TPLMK 2018) maakuntakaavassa loma-asutuksen mitoitus on sisällytetty M-aluemerkinnän määräykseen.	
Kaavamerkinnän vaikutukset ja suhde kokonaismaakuntakaavaan Merkinnästä ei aiheudu muutoksia nykytilaan verrattuna. Täydentää aiempien kokonaismaakuntakaavojen loma-asutuksen mitoitus osa-alueittain merkintöjä.	
Selvitykset Voimassa olevat maakuntakaavat	

Merkintä 	UUSI VENEVÄYLÄ
Selite	
Määräys	
Lähtökohdat, tavoitteet ja ratkaisun perustelut: Merkintää käytetään olemassa oleviin ja suunniteltuihin veneväyliin ja kanoottireitteihin. Tässä vaihemaakuntakaavassa merkinnällä osoitetaan vahvistetussa Turun seudun kehyskuntien maakuntakaavassa esitetty Särkäsalmen uusi veneväylä ympäristöministeriön 20.3.2013 antaman vahvistamispäätöksen YM1/5222/2011 mukaisesti.	
Merkintä tai määräys, lähtötilanne Merkintä ei muutu.	
Kaavamerkinnän vaikutukset ja suhde kokonaismaakuntakaavaan Olemassa oleva merkintä, ei uusia vaikutuksia maakuntakaavaan. Särkäsalmen uusi veneväylä parantaa veneilyn turvallisuutta sekä matkailuelinkeinojen toimintaedellytyksiä Naantalissa. Muutoin uusien veneväylien merkintöjä ei käsitellä tässä vaihemaakuntakaavassa. Merkintä parantaa Naantalin alueen elinkeinoelämän toimivan kilpailun edellytyksiä (MRA 1§ kohta 6) sekä virkistysten mahdollisuuksia (MRA 1§ kohta 1).	
Selvitykset Särkäsalmen meriväylän vaikutusselvitys – päivitys 2018. Varsinais-Suomen liitto / FCG Suunnittelu ja tekniikka Oy 2018.	

Merkintä 	VENEILYN RUNKOVÄYLÄ
Selite	
Määräys	
Lähtökohdat, tavoitteet ja ratkaisun perustelut: Merkintää käytetään kaikkiin olemassa oleviin ja suunniteltuihin veneilyn runkoväyliin. Tässä vaihemaakuntakaavassa merkinnällä osoitetaan vain Omenaistenaukolta Askaistenlahdelle ja Naantalin vanhan kaupungin satamaan johtava Särkäsalmen kautta kulkeva uusi veneilyn runkoväylä, jolla täydennetään voimassa olevia maakuntakaavoja. Muut veneilyn runkoväylien merkinnät on osoitettu aiemmissa maakuntakaavaprosesseissa. Merkinnällä tuetaan matkailuelinkeinon kehittämistä Naantalin alueella. Muita uusia veneilyn runkoväylien merkintöjä ei käsitellä tässä vaihemaakuntakaavassa.	
Merkintä tai määräys, lähtötilanne Merkintä ei muutu	
Kaavamerkinnän vaikutukset ja suhde kokonaismaakuntakaavaan Merkinnän vaikutukset elinkeinoelämän toimivan kilpailun edellytyksille ovat pääosin myönteisiä. Merkintä parantaa erityisesti Naantalin alueen matkailun (MRA 1§ kohta 6) sekä virkistykseen kehittymismahdollisuuksia (MRA 1§ kohta 1). Vaikutukset ihmisten elinoloihin (työmatka- ja vapaa-ajan liikenne, saavutettavuus) jäävät vähäisiksi (MRA 1§ kohta 1). Väylän avaaminen parantaa veden virtauksia alueella (MRA 1§ kohta 2).	
Selvitykset Särkäsalmen meriväylän kohtaselvitys – päivitys 2018. Varsinais-Suomen liitto / FCG Suunnittelu ja tekniikka Oy 2018.	

Kumooa ja korvaa osittain voimassa olevan maakuntakaavan

Merkintä 	TEOLLISUUSTOIMINTOJEN ALUE/KOHDE TEOLLISUUS- JA VARASTOALUE, JOLLA ON MERKITTÄVÄ, VAARALLISIA KEMIKAALEJA VALMISTAVA TAI VARASTOIVA LAITOS
Selite	Valtakunnallisesti, maakunnallisesti tai seudullisesti merkittävät teollisuus-, varasto- ja vastaavaan käyttöön osoitetut alueet niihin kuuluvine suojaviheralueineen sekä liikenne- ja yhdyskuntateknisen huollon alueineen.
Määräys	Suunnittelumääräys: Alueelle ei saa sijoittaa uutta asumista ilman erityisperusteita.
Lähtökohdat, tavoitteet ja ratkaisun perustelut: Teollisuusalueiden merkintöjen osalta käsitellään lähtökohtaisesti kiertotalouden ja biotalouden sekä luonnonvarojen käyttöön liittyvät kohteet. Suurin osa Varsinais-Suomen maakuntakaavojen teollisuusalueiden merkinnöistä on käsitelty TPLMK-vaihekaavatyössä, eikä niitä käsitellä uudelleen. Merkittävimmät muutokset teollisuuden aluevarausmerkintöjen osalta: Paraisten kalkkikaivoksen T-alue laajenee vastaamaan nykyistä teollisuustoimintojen aluetta kaivosluvan aluerajauksen mukaisesti sekä yhdistää alueeseen Saaristotien luoteispuolen t/kem-merkinnällä osoitetun teollisuusalueen ja siihen liittyvän Seveso-vyöhykkeen. Laajentuva T-alue muuttaa pieniltä osin maakuntakaavan A- ja C-merkintöjä. Kaarinan Lakarin vanhan kaatopaikan alueen rajausta laajenee vastaamaan nykyistä toiminta-aluetta. Kaarinan Pukkila-Suopohjan alue laajenee nykyisen maa-ainesottoalueen mukaiseksi teollisuusalueen pohjoisosassa. Uusina T-alueina osoitetaan kaksi aluetta Turun Saramäen ja Maarian alueille Turun yleiskaavan mukaisesti. Tummamäen rakennuskivilouhoksen alue poistuu ja muuttuu M-alueeksi. Voimassa olevissa maakuntakaavoissa osoitetut Vehmaan, Korven ja Taivassalon louhosalueet osoitetaan aiempien aluerajauksen mukaisesti. Isosuo E- ja T-alueeseen yhdistyy uutena T-alueena Härjänselän alueen aiempi t-kohdemerkintä. Uudenkaupungin t/kem-merkinnät, Kemira ja Esso, poistuvat ja alueet sisältyvät olemassa olevaan T-alueeseen ja siihen liittyvään Seveso-vyöhykkeeseen. Uusina t-kohdemerkintöinä osoitetaan olemassa olevia kalasatamien alueita Suukari, Kasnäs, Laupunen, Särkäsalmi ja Hakkenpää, lisäksi aiemmin Länsirannikon kala nimellä olleen kohteen nimi muuttuu Tuomaraisten kalasatamaksi. Loimaan kaukolämpölaitos ja siihen liittyvä terminaalitoimintojen alue osoitetaan uudella T-kohdemerkinnällä.	
Merkintä tai määräys, lähtötilanne Merkintä ei muutu. Kohteiden merkintä muuttuu siten, että niitä ei kaavakartalla yksilöidä omin kohdenumeroin.	
Kaavamerkinnän vaikutukset ja suhde kokonaismaakuntakaavaan Laajentuvat teollisuustoimintojen alueet kutistavat vähäisissä määrin M-alueita ja Paraisten alueella vähäisissä määrin A- ja C-alueiden rajauksia. Uudet rajaukset vastaavat käytännössä olemassa olevaa yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tunnistettuja ja toteutettuja teollisuustoimintoja. Vaikutukset ympäristöön, kulttuuriperintöön ja luontoarvoihin ovat vähäisiä. (MRA 1§, kohdat 4, 5 ja 6).	
Selvitykset Voimassa olevat maakunta- ja kuntakaavat Kuntien yleiskaavat Varsinais-Suomen alueen bioenergia- ja materiaalikäsitteilyterminaalien perusselvitys	

Merkintä E ejk en ek et	ERITYISTOIMINTOJEN ALUE/KOHDE
Selite	Valtakunnallisesti, maakunnallisesti tai seudullisesti merkittävät kiviainesten ottoalueet ja materiaaliterminaalien, kaivostoiminnan, energihuollon sekä vesihuollon alueet ja kohteet. Kiviainesten ottoalue ja materiaaliterminaalit merkinnällä osoitetaan kalliokiviainesoton ja maa-ainestermiinaalien alueet. Alueet varataan kalliokiviainesten ottoon ja maa-ainesten sekä uusiokäyttöön soveltuvien materiaalien käsittelyyn
Määräys	Suunnittelumääräys: E-aluevaraus- ja -kohdemerkintöjen määräys ei muutu. Uusi merkintä ja suunnittelumääräys ejk-kohteille: Kiviainesten ottoalue ja materiaaliterminaalit: Alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on turvattava riittävä suoja-alue ympäristöhaittojen vähentämiseksi. Alueen käyttö tulee suunnitella siten, että se sopeutuu toiminnan loputtua ympäröivien alueiden maankäyttöön eikä siitä aiheudu merkittäviä, pysyviä maisemavaikutuksia
Lähtökohdat, tavoitteet ja ratkaisun perustelut: Voimassa olevissa maakuntakaavoissa olevien E-alueiden ja kohteiden osalta tarkastellaan kiertotalouden ja biotalouden osalta merkittävät kohteet, joiden rajauksiin on tarve tehdä muutoksia nykyisiin kaavamerkintöihin nähden. Muutoksia on tehty seuraaviin merkintöihin: E-alueiden osalta Topinojan alueen rajausmuutos alueen asemakaavan mukaisesti, pienentää alueella olevaa V-alueutta. Sähkönsiirtoon liittyvät kantaverkon olemassa olevat muuntoasemat, E-alueena Liedon Ankan alue, en-kohdemerkintänä Rihtniemen merikaapelin muuntoasema ja Salon muuntoasema. Poistetaan pienempien muuntoasemien merkinnät Kalanti ja Kemiönsaari, muut en-kohdemerkinnät eivät muutu voimassa oleviin maakuntakaavoihin nähden. Ek-kohdemerkinnöillä osoitetaan kaivosluvan mukaiset ja kuntakaavoituksessa osoitetut kaivosalueet. Olemassa olevien kaivosmerkintöjen (ek) lisäksi osoitetaan uusina merkintöinä Salon alueella olevat kaivosalueet Kisko Hyypiänmäki, Kisko Kalkkisilta ja Kisko Sallittu. Ej/seudullinen jätevedenpuhdistamo ja et-merkinnät päivitetään vastaamaan nykyisiä käytössä olevia jätevedenpuhdistamoja. Puhdistamoiden määrä on vähentynyt merkittävästi Kakolanmäen keskitetyn jätevedenpuhdistamon valmistumisen myötä. Ejk-kohdemerkinnällä osoitetaan kalliokiviaineksen oton ja maa-ainestermiinaalitoimintojen alueet. Merkinnät sijoittuvat pääosin olemassa olevien toimintojen alueelle, jotka sijaitsevat liikenteellisesti keskeisen tieverkon välittömässä läheisyydessä. Merkinnän tavoitteena on osoittaa keskitetyn ottotoiminnan alueet, joille voidaan pitkäjänteisemmin keskittää kalliokiviaineksen ottotoimintaa.	
Merkintä tai määräys, lähtötilanne Määräys ei muutu nykyisestä E-, en-, ek- ja et-merkinnästä. Ejk-merkinnälle tulee uusi määräys. Kohteiden merkintä muuttuu siten, että niitä ei kaavakartalla yksilöidä omin kohdenumeroin.	
Kaavamerkinnän vaikutukset ja suhde kokonaismaakuntaavaan Pienentää Topinojan alueella vähäisissä määrin V-aluemerkintää. Poistaa hajautetun jätevesihuollon jätevedenpuhdistamoiden merkintöjä ja korvaa ne osoittamalla Kakolanmäen jätevedenpuhdistamon. Uudet kiviainesmerkinnän mukaiset alueet sijoittuvat pääasiassa olemassa olevien kaavoitettujen teollisuusalueiden ja kiviaineisotollupien alueelle, eikä ne aiheuta merkittävää muutosta alueiden nykyiseen tilanteeseen. Erityistoimintojen kohteiden ja alueiden merkinnöillä turvataan yhdyskuntien teknisen huollon toimintaedellytyksiä sekä luonnonvarojen käytön kohteita. Erityinen painoarvo on luonnonvarojen hyödyntämisen käytön turvaaminen pitkäjänteisesti jo käytössä olevilla sijainneilla. Toimintojen sijoittuessa olemassa olevan toiminnan mukaisesti ei niillä ole merkittävää muutosvaikutusta nykytilanteeseen nähden. Vaikutukset ympäristöön, kulttuuriperintöön ja luontoarvoihin ovat vähäisiä. (MRA 1§, kohdat 4, 5 ja 6).	
Selvitykset Topinojan alueen asemakaava-aineistot, Fingridin aineistot muuntoasemista, Tukes-kaivosrekisteri, Kuntien yleiskaavat, Kuntien jätevesilaitostiedot, Kiviaineshuollon tukialueet Varsinais-Suomessa, Varsinais-Suomen alueen bioenergia- ja materiaalikäsitteilyterminaalien perusselvitys	

Kumoaa voimassa olevan maakuntakaavan

Merkintä 	KUMOTTAVA MERKINTÄ
Selite	
Määräys	
Poistettavat voimassa olevat maakuntakaavamerkinnot: En- muuntoasemien merkinnät Kalanti (en001) ja Kemiönsaari (en801) Kaasuverkon siirtolinja- ja yhteystarvemerkinnot Suurjännitelinja, Pertteli-Palokorpi (Salo-Somero) Uusi suurjännitelinja Kemiö-Särkisalo Sähkönsiirtolinja Rymättylä-Röölä T-kohdemerkintä, Härjänselän alue (t601), korvautuu aluevarausmerkinnällä T/kem kohdemerkintä, Paroc (tkem 803), yhdistetty alueen laajentuneeseen T-aluevaraukseen ja alueen suojavyöhykemerkinnot T/kem kohdemerkintä, Uusikaupunki Esso (tkem 001) ja Kemira (tkem 002), sisältyy alueella olevaan T-aluevaraukseen ja alueen suojavyöhykemerkinnot ej/ seudullinen jätevedenpuhdistamo Rauvola ja Raisio, puhdistamot suljettu ja jätevedenpuhdistus keskitetty Kakolan puhdistamoon et-merkinnällä osoitetut jätevedenpuhdistamot et802 Dragsfjärd, et605 Kuivakari, et209 Tarvasjoki, et205 Marttila, et601 Lemu, et608 Masku, et203 Käyrä, et606 Vahto, et202 Aura, et208 Riihikoski, et201 Alastaro, et005 Reila ja et010 Reila ovat lopettaneet toiminnan	